

LOGOPEDYCZNE ABC...

Część II

Rozwój mowy w drugim roku życia

W 2 roku życia zachodzi wiele zmian w systemie językowym dziecka. Do końca drugiego roku życia pojawiają się w mowie dziecka wszystkie samogłoski ustne (a,o,i,u,y,e) oraz wiele spółgłosek. Ze względu na słabą pionizację języka brakuje głosek dźwiękowych. Wiele wypowiedzianych spółgłosek jest charakterystycznie zmiękczana poprzez unoszenie masy języka ku górze. Problemy sprawiać mogą jeszcze głoski: k, g oraz w, f - ale powinny być opanowane przez dziecko do 3 roku życia. W mowie możemy zauważyć uproszczenia grup spółgłoskowych, metatezy (przestawki), epentezy (wstawki), substytucje (zastępstwa). Wynika to z niedojrzałości aparatu artykulacyjnego. Na początku drugiego roku życia dziecko używa kilku lub kilkunastu słów rozumianych głównie przez jego otoczenie; nazywa domowników, niektóre otaczające go zabawki. U dziecka 12-14 miesięcznego przeważają w mowie rzeczowniki nad czasownikami. Czasowniki to głównie rozkazniki: da (daj), tań (wstań), itp. Słowo może pełnić funkcję wyrazu i zdania, np. mówiąc buu (buty) dziecko może nie tylko nazywać rzecz ale komunikować potrzebę np. założenia butów i pójścia na spacer. Dlatego rozumienie ułatwia kontekst sytuacji. Dziecko musi

być rozumiane, wówczas nabiera przekonania, że język ma moc sprawczą.

Pod koniec drugiego roku życia pojawiają się wypowiedzi dwuwyrzowe. To dowód na to, że malec rozumie niektóre wypowiedzi dorosłych. Dwulatek rozumie większość nazw osób, przedmiotów, czynności związanych z jego codziennością. Rozumie proste zdania pojedyncze, rozwija się rozumienie związków przyczynowo-skutkowych. Mowa dziecka w 2 roku życia jest często bezfleksyjna. Rozumie jednak ono słowa odmieniane. Pojmowanie mechanizmów fleksyjnych daje podstawę do stosowania ich powoli przez dziecko. Pojawiają się zaimki : tu i tam. Słowo i gest przez jakiś czas stanowią całość. Rozwój zdolności komunikacyjnych ogranicza gesty, słowo okazuje się wystarczającym środkiem przekazu. W słowniku dziecka dwuletniego znajdują się najczęściej poniższe leksemy:

rzeczowniki: nazwy osób, członków najbliższej rodziny, nazwy niektórych zwierząt, pokarmów, zabawek, części ciała, ubrań, wyposażenia domu, elementów otoczenia

czasowniki : iść, pić, jeść, spać, myć i inne - używane zwykle w 3 os. Lp.

przymiotniki: duży, mały, gorący, ciepły, zimny, dobry, zły, itp.

Przysłówki: szybko, ładnie, dobrze, źle, powoli, ciepło, zimno

Zaimki: tu, to, tam, mój, kto?, co?

Przymki: do, na, u , w, z

Spójniki: i

Liczebniki: jeden, dwa, trzy

Partykuła: nie

Słownik dziecka jest ściśle związany z jego indywidualnymi doświadczeniami.

Opracowała Agnieszka Kwiatkowska na podstawie książki Jagody Cieszyńskiej i Marty Korendo „Wczesna interwencja terapeutyczna”.